

ΚΡΙΤΙΚΗ

Της **ΑΙΝΑΣ ΠΑΝΤΑΛΕΩΝ**

Ασωτες αγάπες

ΣΩΤΗΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
Τα όνειρα μου δέλουν
 εκδ. Πατάκη, σελ. 128

Αλλοι μονήρεις εκ γενετής, στραγγαλισμένοι από νευρώσεις της ψυχής και του σώματος, άλλοι παραδομένοι στα πιο αλλόφρονα αγκαλιάσματα, κάποιοι σπαρακτικοί μες στην ιδεοληψία της ενοχής τους, σπαραγμένοι από επιθυμίες και μεταμέλειες, μερικοί αφοπλιστικά παιγνιώδεις, παράξενα ηρωικοί μες στις πανώλεθριες τους. Ο περιλυπος, ζοφώδης και ενίοτε φαιδρός θίασος της διηγηματογραφίας του Σ. Δημητρίου έρχεται να εγκατοικήσει τα 22 πεζά της πρόσφατης συλλογής, όπου δεσπόζει η σύγκρουση ανάμεσα σε αδήριτους καμμούς και ανεκρίζωτους καταναγκασμούς. Η διαφυγή των ηρώων του Δημητρίου από τις οριοθετήσεις των υπάρξεών τους παραμένει πάντοτε αλυσιστελής. Μια λαχτάρα που εκπληρώνεται τόσο μόνο όσο για να διεγείρεται ξανά και ξανά, ολοένα πιο τυραννική. Ακόμα και όσοι αποτολμούν ριψοκίνδυνα άλματα αναδιπλώνονται στην πυρέσσοσα εσωτερική τους ζωή, ζεματισμένοι από το ελάχιστο θάμβος της παροδικής τους έκρηξης.

Ξεχωρίζουν τα διηγήματα που εστιάζονται στις πίκρες του ανευόδωτου –ή και του ευοδωμένου– πόθου, καθώς και όσα αναρριπίζουν τα όζοντα τενάγη των γονεϊκών δεσμών, αλλά πρωτίστως τα διηγήματα που επιχειρούν προκλητικές συζεύξεις μεταξύ των δύο, παραδόξως παραπληρωματικών, σφαγίων, του ερωτικού και του οικογενειακού. Θεωρώ συγκλονιστικά δύο πεζά, τα «Ατακτα φιλιά» και το «Σύγχυση ταυτότητας». Στο πρώτο πατέρας και κόρη ηδονίζονται από την περιπαθή καταπάτηση κάθε εφέστιου νόμου, γραπτού

και άγραφου, ενώ τα σμιξιματά τους φλογίζονται από τη λιποψυχισμένη, αμοιβαία παραδοχή πως αυτό που κάνουν «είναι η μεγαλύτερη αμαρτία». Στο άλλο διήγημα μπτέρα και γιος συνεργούν σε έναν ιδιότυπο ερωτικό ανταγωνισμό, που λύεται με την απόλυτη συμφωνία των σωμάτων τους. Εδώ ο απαγορευμένος δεσμός δεν σαρκάζει την ενδοοικογενειακή ευταξία, αλλά την κοινωνική δεοντολογία, που συχνά μεταμφιέζει τη φαυλότητα σε ορθότητα.

«Η ανομοιότητα έτρεφε την λαγνεία του». Ετσι αρχίζει το «Ανάχωμα», το καλύτερο ίσως διήγημα του βιβλίου, συστήνοντάς μας έναν χαρακτήρα που συχνάζει στα γραπτά του Δημητρίου. Εντρομος για τους ανάρμοστους πόθους του, ηδύνεται με ερωτόλιπτες ονειροφαντασίες, η εκπλήρωση των οποίων αποτρέπεται «με άφατη αγαλλίαση». Το βάσανό του ξεκινά από την αποτυχία αποτροπής ενός άπρεπου αγκαλιάσματος. Ερείπιο από τον μετανιωμό, παρασύρεται σε μια τραγελαφική συνειδησιακή δοκιμασία, η οποία αίφνης θεραπεύεται με την επινόηση ενός αλλόκοτου αναχώματος, ενός εξιλεωτικού εφευρήματος. Αντιθέτως, τα τεχνάσματα της ηρωίδας στο ομότιτλο της συλλογής διήγημα, που έγερνε και ξυπνούσε με ενύπνια του θανάτου, αποδείχτηκαν ανίσχυρα να γλιτώσουν τους αγαπημένους της από τους λάκκους, που τους έσκαβε καθ' ύπνους.

Εξοχα υποδνλώνεται η υποδδρια νοσηρότητα των δεσμών αίματος στο διήγημα «Ολβιος πατέρας». Ο ήρωας μακαρίζει τον πατέρα του, που είδε τη ζωή του να καταυγάζεται από το αστέρι, που ήταν ο γιος του. Ο τελευταίος, ανατρέχοντας στα περασμένα, αναβιώνει τα υπέρ πατρός ανδραγαθήματά του, όλες τις ένδοξες στιγμές του, «με πολυτιμότερες βέβαια τη λαμπρότητα και την

υπερπφάνεια στο βλέμμα του πατέρα του», αλλά η καταληκτική παράγραφος σβήνει το εκτυφλωτικό φέγγος των φαντασιοκοπημάτων, τα οποία γίνονται διαμιάς ένας σωρός ματαιώσεων. Παγιδευμένη στο μητρικό βλέμμα είναι και η ηρωίδα στο «Αγάπησέ με». Η προσταγή στον τίτλο, εμφορμική αξίωση όσο και οδυνηρή στέρση της κόρης, διαστρέφεται στα χείλη της ανοϊκής μητέρας στην ομόνη βρισιά. Μόνη με την ήδη απούσα μητέρα της, η ηρωίδα θρηνεί τον δικό της θάνατο, έναν θάνατο πριν από την αγάπη,

όπως θα κατακύρωνε και το κηδεϊόσημο.

Αναμφίβολα, ο Σ. Δημητρίου λιχνίζει σπαρμένο έδαφος. Ανασκαλεύει γνώριμους τόπους της πεζογραφίας του για να εξορύξει άδελους, ενδότετους μικρόκοσμούς. Η τόσο έμπειρη γραφή του, τόσο απαραγνώριστα δική του πια, αναδεικνύει από το ολίγιστο το μέγιστο και ευθύβολα εντοπίζει ένα ανησυχαστικό βάθος, ακόμα και εκεί όπου το βλέμμα αφήνεται να καθησυχαστεί.

